

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Inter Eccium & Carolstadium, Georgii Saxoniae Ducis operâ, disputatio
instituitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

menſe congreſſi, ad tollenda ſcriptionum polemica-
rum ſcandala, diſputationem, publicam in huius
anni Iunium Lipſiæ habendam condixerant, &
Carolus Militius Roma in Saxoniam profectus
hoc Anno cum Luthero conuulſerat, contenerat-
que, Altebutgi, ut Lutherus, datis humilibus ad
Papam litteris cauſam cenſuræ eius ſubijceret
(quod & 3 Maij fecit, magnificè commendata Ro-
mana Eccleſia) & dum cauſa ab aliquo Germaniæ
Epiſcopo, veluti Treuirenſi, cognofceretur, ſilen-
tium partes tenerent. Cum igitur improvide Mi-
litius Conſuetudinem profectus, Lutherum eodem
ad Treuirenſem Epiſc. euocat, improvide diſpu-
tatio imminens euocati profectioem, & omnem
deinceps Militij actionem & ſpem abruptit.

II. Ad Lutherum interea ſcholæſtica iuuentus
certatim accurrebat, & verſibus aliſque encomijs
tamquam alterum Herculem ad cælum uſque ef-
ferrebat: ſic ut breui nomen eius per totum terra-
rum orbem celebraretur. Præſertim cum Braſmus
Roterodamus hoc ipſo tempore pro Luthero de-
diſſet epiſtolam ad Fridericum Elect. Saxoniz de-
clamatoriam tanquam cui lis mouentur ob Lati-
nitatem & linguarum peritiam, conſeſſus libros
Lutheri ab optimis legi, etſi à ſe non ſint adhuc
lecti. Tam fama tantæ rei omnium animos mira
exſpectatione ſuſpenſos tenebat:

*Fama, malum quo non aliud velocius ullum.
Mobilitate viget, viresque acquirit eundo;
Tam ſicti prauique tenax, quam nuncia veri
Hæc tum multiplici populos ſermone replebat
Gaudens, & pariter facta atque infecta canebat.*

Æquid animi Luthero fuiſſe putatis, vbi vidit ſe
tamquam Demotheum olim. — digito paſſim
monſtrari, & dicier, Hic eſt: — vbi Romam non
aliter quam cælum Iouis nutu, nominis ſui fama
quafi ſedibus emoram, nec minus ipſius metu quã
ſi Hannibal ad portas eſſet, conſternatam animad-
uertit? Habet hoc vitium natura noſtra, ut adula-
tionem amet, ſuiſque laudibus turgeſcat, & maiora
quam capere poſſit præſumat. Sic Lutherus ſu-
perbia, certiffima animarum peſte, elatus, tantos
ſpiritus ſibi ſumpſerat, ut ſe pro diuino vate, & ver-
ba ſua pro oraculis habenda eſſe exiſtimaret. *Nomen
meum, ait in epiſtola ad Ducem Brunſuicenſem,
tum celebrari cepit, adeo ut nullus opponere ſe
auderet. Quæ licet exigua gloria valde mihi placebat.
Quinetiam paucis ad ſe aditum dabat: ſic ut Ca-*

rolo Militio Papæ Nuncio ægre, & quidem ipſius
Ducis interceſſione, bis videndi ipſius acque allo-
quendi potestas facta ſit: de quo ipſe Lutherus
poſtea ſæpe eſt gloriatus. Tum ille Apoſtolus, tũ
Euangelista audire, & cum Spiritu S. de reſormanda
Eccleſia, ac tota Chriſtiana Republica firmiori-
bus tibiſcinibus ſtabilinda conſultare videri vo-
luit. *Oculos tuos, aiebat, o Germania, ad me conuer-
te: ad quam ſaluandam ego miſſus ſum. Accede ad me,
chariſſima mea patria, & aperi aures Euangelio, quod
hæcenus numquam audiuiſti* Sic quintus hic Euan-
gelista loquebatur, ſuperbia & ambitione infla-
tus. Sed cedo Martine, vbi ſunt diuina miſſio-
nis tuæ teſtimonia? vbi Prophetiæ? Vis dicam?
Illiæ ſunt, quæ *Attendere, nos iubent (a) à falſis
Prophetis, qui ad nos venturi ſunt in veſtimentis oui-
um, intus autem ſunt lupi rapaces. Hæretici, ut re-
cte Bernardus ait, (b) ſpecie oues ſunt, ſeritate lupi,
aſtutia vulpes.* Porro diſputationis Lipſienſis hæc
fere ſeries fuiſſe repetitur.

III. Dum Lutherus noui Apoſtoli perſonam
indutus Wittebergæ omnia miſcet; Archidiaconus
quidam eiufdem ciuitatis, Carolſtadius no-
mine, eandem religionem publice profiteri cœ-
pit. Hic ex Eccleſiaſticorum ordine primus de-
ſertis Eccleſiæ vexillis, ad Lutheri caſtra trans-
fugit. Sed de furioſo hoc homine, & noua Se-
ctâ, ab eo multum indignitate Luthero, ad magi-
ſtri ſui ruinam procuſa, libro II. fuſius dicitur.
Hic quum in ſcripta quædam Ioannis Eccij In-
golſtadienſis Canonici contra Lutherum incidif-
ſet, refutanda ea, ac Lutheri ſui, quem Doctorem,
SS. Theologiæ creauerat, exiſtimationem defen-
dendam ſibi ſumpſit ediditque aduerſus Eckium
libellum atro maledicentiæ felle ſcriptum. cui
cum Eckius modeſtam reſponſionem oppoſu-
iſſet, ad Iudicium ſedis Apoſtolicæ, vel alterius
Vniuerſitatis prouocando, Carolſtadius non mi-
nus amarum obiecit. Itaque re tandem eo dedu-
cta, ut Colloquio dies & locus, Lipſia nimi-
rum, ſit designatus. Erat tum ciuitas hæc ſub di-
tione Georgij Saxoniz Ducis, cuius frater Fride-
ricus, vti ex ſuperioribus intelligi poteſt, Lu-
theri patrocinium ſuſceperat. Colloquio huic
acriter ſeſe oppoſuit Lipſienſis Epiſcopus, non
ignarus eiufmodi concertationibus hæreſes non
modo non retundi, verum etiam excacui & no-
vis opinionibus viam aperiri. Quemadmodum

a Matth. 7. b Ser. 66. in Cant.

enim è nubium collisione non fulgura tantum & tonitrua existunt, verum etiam fulmina obvia quæque proterentia exsiliunt: sic è disputationibus cum Luthero eiusque complicitibus habitis contentionis ignis multo magis exarsit, adeoque Ecclesiam multo sædius est depopularus. Sic igitur repudiato prudenti Episcopi consilio, Georgio Duce assentiente, locus & dies ad disputandũ fuit conditus. Ego sic sentio: quando hæresis alicubi invaluit, aut ab ipso Principe toleratur aut etiam asseritur, disputationes eiusmodi valde esse utiles, uti sæpè in Gallia nostra vidimus, ut quibus hæreticorum fraus detegi commodè, ipsiusque hæreseos impetus seu cursus quodammodo sisti potest. At pati ut modo ex inferis emergens hæresis in publicam lucem producat, & coram iis, præsertim quibus his de rebus iudicandi munus à Deo non est demandatum, causam suam agere & tueri ausit, id sanè perquam periculosum mihi videtur.

VI. Fama hujus disputationis institutæ per vulgata, magna omnium animos expectatione accendit, Luthero tum Carolstadii sui doctrinam ad cælos usque efferente, quem postea ad inferos usque depressit, ac nihil non sibi arrogante, de cuius stulticia & nugis tantos viros inter se depugnantes videbat. Ad diem compromissum Eckius solus adfuit; ut & Carolstadius, sed hic magnum comitatum, & plaustra libris onusta secum trahens. Adduxerat inter alios Lutherus, cuius causa præcipue agebatur, Philippum Melancthonem Philosophum & Grammaticum, qui tum Græcas litteras Vitebergæ profitebatur; eumque velut triarium in subsidio collocarat. Idem Lutherus Carolstadium obsecrabat, ut provinciam hanc disputaodi sibi relinqueret, indignum esse aiens, ut tantæ dignitatis (erat enim Archidiaconus) & doctrinæ vir cum vili & obscuro homine congregaretur. E contra Carolstadius rogabat, ut omnium qui toto terrarum orbe essent doctissimi ac primarii viri Propositiones defendendi honos sibi deferretur. Sic duo illi ardentes tamquam muli mutud scatebant; & miserum Eckium risui & ludibrio habebant. *Leo hic, scribit Lutherus ante congressum, iam mortuus & in arena prostratus iacet: epinicion ante victoriam canens.* Disputationem hanc in sua arce Dux haberi voluit: cui ipse una cum Consiliariis suis & Academicis quotidie interfuit. Ab initio uterque Agonistarum protestatus fuerat, à

fide & religione Catholica non discessuros, & præcipuarum Universitatum iudicio sese submituros. Utrisque constituti sunt Notarii, qui argumenta & responsiones exciperent, & fideliter omnia in scripta redigerent. Primum disputationis caput fuit de Libero Arbitrio: inde alia quædam per decem dies ventilata sunt. Lutherus primo statim die animadvertit Leoni huic nequaquam mortuo, sed acutissimis dentibus & unguibus instructo, barbam vellere non ita facile esse. Quare anxius valde, & sudore æstuans quod Carolstadium suum tam male acceptum & tractatum videret, certamini continuando sese obtulit. Nec detrectabat Eckius Consiliarii Ducis è colore, vultu aliisque gestibus quibus ille cucullo caput nudans, audientiam petierat, interioribus hominis motibus cognitis, eum rogarent ut modestia in disputando uteretur. Sed vicit hominem iracundia, eique verba illa toties postea ipsi exprobrata expressit: *Neque in nomine Dei captam esse eam disputationem, neque in Dei nomine finitum iri.* Testantur hoc quotquot ei Colloquio interfuerunt, eiusque Acta conscripserunt. Lutherus ad se paulum rediens, idem quod Carolstadius protestatus est, itidem de dogmatibus suis iudicio Theologis Erfordensibus & Patiensibus delato: illorum benevolentia confusus, ut à quibus prima ipsius adolescentia litteris erat imbuta; hos vero, quanto à S. Sede ob suppressam Pragmaticam Sanctionem alienior erant animo, tanto æquiores sibi fore confidens.

Quemadmodum vero ij, qui quocumque tempore ab Ecclesiæ unitate discesserunt, rebellionem suam ab oppugnatione supremi Episcopi & Pontificis Romani auspiciati sunt, ut I. Cap. libri mei De Antichristo demonstravi (à Mercurio quippe, credo, didicerant, centoculum illum & vigilantem Argum occidendum esse, (a) ut Jo abduci possit: vel potius è S. Scriptura, ubi dicitur, (b) Pastore percusso, oves dispergi) sic eandem viam ingressus Lutherus, ad hunc fundamentalem lapidem convellendam, primum arctem admovit, ut eo secundum apparentem in vulgi opinione speciem è moto (quia se ipsa emoveri non potest) universum Ecclesiæ ædificium dissolveret ac prosterneret. Sed frustra corvus aquilæ obstrepit. Nôrat ille capite hoc decusso, reliquum

G

a lib. 1. metamorphos. b Zachar. 13. 7. Matth. 26. 31. &c.